

POEZIJA

Iztok Osojnik

Poletne figure

Odjuga

Sredi koščene zime, ko je led suh kot pesek,
 je prišla odjuga z revmatično pelerino
 in sedla pod drevesa, rumena od pasjih iztrebkov.

Vrbe so postale grmovje in mesto je
 postalo vas. Vse je postalo manj pomembno.
 In tudi zadaj za možgani se je začela odjuga.
 In vesel mir.

Ljudje, ki se jim nikoli ne bom mogel približati,
 so tam utrli gaz. Eden za drugim – včasih
 so med enim in drugim pretekla stoletja –
 so stari mojstri stopali skozi čas
 in odhajali v noč.

Nekateri od njih so se vrnili in spregovorili.

Ti nas nagovarjajo tudi danes.

Toda tema je močnejša od nas,
 neznanje je globlje od vsakega obupa
 in od vsake moške vzdržljivosti.

Svoje karte polagam na mizo:

preslabotni verzi, šibka misel.

Priložim še svojo ostriženo glavo in spisek mest,
 ki sem jih doslej prehodil.

Odjuga, vam rečem, odjuga.
 Duhovno gledano pa mlačna luč
 in mleko, ki teče globoko v svobodno noč.

Dna

Glej, stopim v hišo očetov. Vsi smo v tej pozidani veži.
 Štejemo leto 1995, zunaj šumi promet.
 Pristopamo, eden za drugim.
 Vsak položi na mizo dar svojega svetovljanstva.
 Počasi stopamo v skupnega enega, brusimo
 dedni kamen, ki bo nekoč – a do tega je še daleč –
 brezsmiselno izparel skupaj z vesoljem.
 Toda zdaj smo tu, vsak s svojim obrazom
 ravna pesniški dolg dedov kot žeblje.
 Danes, kot v kakšni grški tragediji,
 spet polagamo žrtev na stopnice odgovora.

Danes sem sam. A tako sam, da je vsak izmed
 očetov tudi sam. V meni sam.
 Danes smo vsak zase v meni sami.
 Pomaknjeni na levo stran, kjer je naše mesto.
 Na levi strani odsotnosti stojimo, da se
 od zadnjega povežemo nazaj s prvim,
 da v obrnjenem času pogledamo z očmi prvega
 in zadnjega od nas. In z vsemi očmi.
 Da znotraj napolnimo, kar smo videli zunaj.
 Z očmi življenja, z očmi rasti, z očmi smrti.
 Z očmi prihajanja in odhajanja. In na koncu: z
 neobstoječimi očmi odsotnosti. Nekdo drug zdaj
 vidi še pred začetkom krvi, že po njenem koncu.
 Toda tega vmesnega ni. To, kar šele bo spomin,
 molči z nami zdaj in vedno zdaj. Rod svečnikov
 smo. Vzdržujemo veliko nezmožnost odgovora.

Na sprehodu

S kakšnim mirom naj se tu sreča panični človek?

V ledene ploskve razlomljene oči.

Kristalni bliski pogleda,

ki se ponoči hranijo z lučmi mesta, v dežju in še bližje.

Ko se nad mizo sklanjata tako svetilka kakor glava

in se odprejo modrikasti prepadi misli,

prebodeni z drugačno prisotnostjo.

Toda nekaj ostaja: neslišno in nežno

motrenje, odgovarjajoč

neznani pripadnosti.

Med vodnjakom na trgu blizu Čevljarskega

mosta in željo zija preskok, ki opusti tega tukaj.

Vonj stare, neopazne hiše, z mačkami na

pločevinastem dvorišču, zaprta in povešena polkna –

kdaj že se je hiša odpovedala pravici, da

bi bila kulturni dosežek ali delo duha.

Mene pa, ki v usodnem brezdelju hodim

premišljujoč ob reki, pretrese.

Zajame me ogenj, ki žge v notranjosti

in požira veselje z bližino,

naplavljeno s sunki,

s potrganimi stranicami kristalov

in – tega nikoli ne razumem – z žalostnimi

razgledi v večer nad strehami.

Minilo je leto. Raztreščen se

vračam v mesto, ki me nežno varuje

z iskrivo ravnodušnostjo,

s svojo filozofično ljubeznijo.

Priča

Buddha, Jezus Kristus, Hermes Trismegistos in jaz.

Kakšen paradoks!

Nad Frankfurtom sivo nebo. V daljavi tanek pramen dima.

Kakšen paradoks!

Namreč, od štirih – trije so zapisani v zapleteni človeški spomin
kot vidci, kot pričevalci žive resnice –
toda jaz, leta 1996, tu, med visokimi stolpi velepodjetij,
v tem trenutku edini živ, edini pričevalec življenja. In tudi o njih.

Reka Majna, ravnodušna med bregovi in hitra.

Anorganska vodna boginja,
rjasta od granitov, solz iz spomina prvih zvezd.

Nekoč odsev srednjeveških kurišč vzdolž obrečnih poti,
razdrapanih z ugreti parkljev
in s kopiti konjev, ki so jo razbrcali na vse strani, ko so planili vanjo.

Ali klici ladjarjev z bark, ki jih vrtnec pod mostom
obrača v plitvino, poraslo z ločjem.

Zrcalo oblakom in blatni odblesk sonca,
živi trak samote, ki ponoči v odsotnosti človeka
drsi skozi neznan in odprt svet neizmerne resničnosti.
Budnost duše je blatna neposrednost odsotnega človeka.

Trije zrejo v četrtega z vrha preplezanega življenja
in z mirnim očesom, iz katerega gleda to, čemur rečemo Bog.
Z obraza mi je postrugalo bližino drugega,
kot solze razjejo kožo s soljo.

Glej, tak čas je, nebo stoji, ptiči so umolknili.

Reka je barka na morju večnosti.

Mirno opazujem jadro, zaobljeno z naročji vetra,
otipavam ga,

čutim njegovo hrapavo svežino,
njegovo človeško čvrstost,
njegov obraz brez obraza zeva v mojem obrazu.

Dihanje je odprti prag slepote.
Bog izprazni dušo in moški zategne vrv na jamboru
in ženske dvignejo črne oči,
ker z rdečo iskro telesa začutijo, da je seme zrelo.
Nočnovlažne in divje pogumne jih zdaj nič ne ustavi.

V neki točki jaza je dovolj zraka za vso navzočo odprtost.
Zato lužim lepoto, zato spiram sol.
Bližata se smrt (iz bodočnosti jaha)
in luč, ki poka kot suh led možganov.
Gre samo zato, katera bo prehitela katero.

Tu se hrani nosilec mojega imena.
Tu mineva vsakdanjost, oprezni tiger,
pijan od lakote in mokrote trav, vonjev krvi,
ki kroži v telesih zdravih živali,
lačen v trojni senci teh dvakrat mrtvih:
kot žive priče in kot tisti,
ki pri sebi nič več ne vejo,
ker ni nikogar,
da bi zmožel to daljavo
in da bi stopil sem in rekel:
bil sem večno živ in zdaj sem večno mrtev.